

СОХАЦЬКИЙ ДМИТРО СЕРГІЙОВИЧ

здобувач вищої освіти ступеня бакалавра
Навчально-наукового інституту поліцейської
діяльності Національної академії внутрішніх
справ

**АКСІОЛОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ
СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ**

В умовах повномасштабної збройної агресії проти України питання ефективності службово-бойової діяльності підрозділів сил безпеки і оборони набуває визначального значення. Як зазначено у Стратегії національної безпеки України, сучасні загрози мають комплексний характер і охоплюють воєнну, інформаційну, кібернетичну та інші складові, що потребує консолідованої відповіді держави [2]. У зв'язку з цим підвищується роль службово-бойової діяльності як ключового елемента забезпечення національної безпеки.

Відповідно до Закону України «Про національну безпеку України» [1], сектор безпеки і оборони включає органи державної влади, військові формування та правоохоронні органи, діяльність яких спрямована на захист національних інтересів. Службово-бойова діяльність охоплює виконання бойових, спеціальних і правоохоронних завдань, що потребує високого рівня координації та узгодженості дій між усіма суб'єктами.

Однією з ключових проблем є недостатній рівень міжвідомчої взаємодії. Як підкреслює В.П. Горбулін, ефективність системи національної безпеки залежить від здатності її елементів діяти узгоджено та оперативно реагувати на загрози [3, с. 45]. Водночас на практиці існують проблеми, пов'язані з різними підходами до управління, відсутністю уніфікованих стандартів взаємодії та обмеженими можливостями обміну інформацією.

Обґрунтовано, що лідерські якості (відповідальність, емоційна стійкість, справедливість, моральний авторитет, емпатія, гнучкість, інноваційність) становлять особистісну основу управлінської компетентності, а остання є професійним механізмом реалізації лідерського потенціалу. Їх взаємодія забезпечує авторитет керівника, згуртованість підрозділу, підтримання бойового духу та ефективне виконання службово-бойових завдань в умовах війни. У висновках підкреслено необхідність цілеспрямованого формування «подвійної» лідерської ідентичності офіцера (командир + представник правопорядку) та перспективу подальших досліджень щодо систем розвитку управлінських і лідерських компетентностей у професійній підготовці кадрів сектору безпеки і оборони. [4].

Матеріально-технічне забезпечення є ще одним важливим аспектом службово-бойової діяльності. У Стратегії воєнної безпеки України визначено, що одним із пріоритетів державної політики є модернізація озброєння та впровадження новітніх технологій у діяльність сил безпеки і оборони [5]. Зокрема, йдеться про розвиток безпілотних систем, засобів зв'язку, автоматизованих систем управління та інших технологій, які підвищують ефективність виконання завдань.

Організація медичного забезпечення військовослужбовців значною мірою залежить від національних військових доктрин та особливостей бойових завдань. У світі функціонує кілька основних моделей медичного забезпечення, кожна з яких має власні переваги та недоліки, що визначаються географічними, культурними та технологічними особливостями країн. Українська модель медичного забезпечення військовослужбовців розвивається на тлі бойових дій на сході країни та базується на поєднанні державних добровольчих ініціатив. Велике значення надається координації між різними рівнями медичної допомоги, зокрема надання першої медичної допомоги на полі бою та спеціалізоване лікування у військових шпиталях та цивільних лікарнях [6].

Таким чином, актуальні проблеми службово-бойової діяльності підрозділів сил безпеки та оборони України мають комплексний характер і потребують системного вирішення. Основними напрямками вдосконалення є підвищення рівня міжвідомчої взаємодії, розвиток кадрового потенціалу, модернізація матеріально-технічного забезпечення, а також

впровадження сучасних підходів до медичного та психологічного забезпечення. Реалізація цих заходів сприятиме підвищенню ефективності функціонування сектору безпеки і оборони України в сучасних умовах. Аксіологічне значення поставленої проблематики полягає у комплексному підході до її вирішення, залученні всіх можливих засобів, розумінні значущості ситуації, що склалася та відповідної політичної волі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/392/2020>.
2. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
3. Горбулін В. П. Національна безпека України: актуальні проблеми забезпечення. Київ : НІСД, 2021. 40 с.
4. Управлінська компетентність та лідерські якості керівника підрозділу сектору безпеки і оборони в умовах сучасних викликів : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 жовт. 2023 р.). Харків : ХНУВС, 2023. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/824fe9a5-f67a-41e3-aea0-f5925b73cecd>.
5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України» : Указ Президента України від 25.03.2021 № 121/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text>.
6. Петков Д. А. Сучасний стан та перспективи розвитку системи підготовки кадрів для Національної гвардії України. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*. 2024. № 2. URL: <https://kinguvisnyk.kyiv.ua/index.php/journal/article/view/67/135>.

СТАЦУК МАКСИМ ВІТАЛІЙОВИЧ
викладач кафедри бойового та логістичного забезпечення Київського інституту Національної гвардії України

СОЛОПЕНКО МАКСИМ ЄВГЕНІЙОВИЧ
командир 213 навчальної групи курсу № 4 факультету забезпечення державної безпеки Київського інституту Національної гвардії України

РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ПСИХОФІЗИЧНОГО СТАНУ ВІЙСЬКОВИХ ПІСЛЯ БОЙОВОГО СТРЕСУ

Бойовий стрес є закономірним наслідком участі військовослужбовців у бойових діях та одним із ключових чинників порушення їх психофізичного стану. За даними сучасних досліджень, значна частина комбатантів має прояви посттравматичного стресового розладу (ПТСР), частота якого прямо залежить від тривалості та інтенсивності бойового досвіду [1].

Дослідження свідчать, що у військовослужбовців, які брали участь у бойових діях, спостерігається високий рівень симптомів посттравматичного стресового розладу. Зокрема, порушення сну виявляються у 92,4 % комбатантів, зміна поведінка – у 89,4 %, нав'язливі спогади – у 83,3 %, а підвищена тривожність і дратівливість – у 80,3 % випадків [1]. При цьому встановлено пряму залежність між тривалістю перебування в зоні бойових дій та вираженістю симптоматики, що підтверджує накопичувальний характер бойового стресу [1].

Окрім психічних проявів, бойовий стрес супроводжується низкою фізіологічних змін, що впливають на загальний стан організму військовослужбовців. До них належать порушення